

ваги в порівнянні з іншими способами перевірки розуміння, особливо тому, що мова йде про науковий текст, де «неважливого» дуже мало і де надзвичайно зростають вимоги до точності і повноти розуміння, то стає ще очевиднішою важлива роль перекладу в процесі навчання, особливо модульного навчання.

Переклад можна охарактеризувати як найощадливіший і найточніший спосіб контролю розуміння і як один з найефективніших способів навчання читанню і розумінню наукової літератури, який є особливо результативним у сполученні з іншими способами.

Існують різні види перекладу, а саме письмовий і усний переклади, що у свою чергу можуть бути суцільними і вибірковыми.

Ціль письмового перекладу — привчити студентів до глибокої, вдумливої і ретельної роботи з текстом, до дбайливого відношення до тексту, до слова, до граматичної форми і до синтаксичних конструкцій; прищепити йому смак до знаходження найточніших еквівалентів у рідній мові.

Ціль усного перекладу — перевірити уміння і знання. Усний переклад вимагає швидкої орієнтації в структурі речення, миттєвого оперування різними розпізнавальними ознаками, доброго знання лексичного мінімуму, контекстуальної здогадки, швидкого знаходження еквівалентів у рідній мові. Усний переклад особливо близько підводить студентів до бесперекладного розуміння.

Переклад (усний і письмовий) може бути, як ми вже вказували вище, суцільним чи вибіркоким, і застосування кожного з них має у свою чергу також певну специфіку.

Отже, слід ще раз підкреслити, що переклад як спосіб навчання бесперекладному розумінню (а також як спосіб контролю) грає дуже значну роль, однак не є єдиним способом і дає особливо гарні результати в сполученні з іншими, зокрема з граматичним аналізом і правами на загальне охоплення змісту.

В. О. Зотов, канд. екон. наук, доцент,
В. Я. Савченко, канд. екон. наук, професор
кафедри аудиту

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ЗМІСТУ ОСВІТИ ФАХІВЦІВ З ОБЛІКУ І АУДИТУ

В умовах формування в Україні ринкової економічної системи підвищуються вимоги щодо підготовки економістів взагалі та фахівців з обліку і аудиту зокрема. Як відомо, для господарства ринкового типу характерною є структура суб'єктів господарю-

вання, в якій левову долю займають підприємства малого та середнього бізнесу. Такі підприємства мають ряд переваг, які обумовлюють їх ефективне функціонування, а саме вони не потребують значних капітальних інвестицій, територій для розташування, вони вузько спеціалізовані, мобільні і т. ін. Разом з тим, підприємства малого та середнього бізнесу не мають фінансової можливості наймати кваліфікованих фахівців різних економічних спеціальностей, тому фахівець з обліку і аудиту частіше за все стає ключовою фігурою економічної служби підприємства.

В ринкових умовах господарювання, крім того, економічна служба підприємства постає перед необхідністю вирішення комплексу організаційних, управлінських, фінансово-економічних та правових проблем. Це також потребує перегляду традиційного підходу до формування змістової складової вищої професійної освіти економістів, бухгалтерів, аудиторів і правознавців. Достатньо високої також вимоги до фахівців з економіки і правознавства, які працюють як безпосередньо в аудиті, так і в сфері послуг з економіко-правового забезпечення бізнесу.

Специфіка функціонування інституту аудиту, як невід'ємної складової ринкової економічної системи потребує комплексного поєднання економічних і правових знань в особі одного фахівця — аудитора. Згідно з українським законодавством, стати аудитором можуть лише економісти і юристи.

За роки незалежності в Україні багато зроблено в напрямку розширення і поглиблення правових знань студентів-економістів.

Так, студенти спеціальності «Облік і аудит» вивчають цикл правознавчих дисциплін, таких як правознавство, господарське законодавство, фінансове право. Однак, як свідчить практичний досвід, аудиторам, на жаль, цього не достатньо. Студенти ж спеціальності «Правознавство» дисципліну «Аудит» взагалі не вивчають, не дивлячись на те, що ця спеціальність, як зазначалось, є єдиною, крім економічних, яка дає право стати аудитором України.

Перехід України до європейських стандартів також потребує перегляду структури і змісту освіти. Реформування вищої освіти, на нашу думку, необхідно здійснювати в двох напрямках: удосконалення структури і змісту комплексу фахових економічних дисциплін; розширення структури і змісту комплексу правознавчих дисциплін для економістів та економічних дисциплін для правознавців.

Так, для студентів спеціальності «Облік і аудит» пропонується комплекс правознавчих дисциплін: основи теорії права, цивільне право і процес, господарське право (господарське законодавство,

право, процес), адміністративне та кримінальне право, трудове право, фінансове право, міжнародне економічне право.

Для студентів спеціальності «Правознавство» (спеціалізація «Господарське право») пропонується комплекс економічних дисциплін: основи економічної теорії, економіка та фінанси підприємства, бухгалтерський облік, судово-бухгалтерська експертиза, аудит.

Реалізація такого підходу дозволить підняти на належний рівень вищу освіту та забезпечити конкурентоздатність наших фахівців на ринку праці.

І. Б. Івасів, канд. екон. наук, доцент
кафедри банківської справи

ПІДГОТОВКА ФАХІВЦЯ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ В СВІТЛІ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ

Останнім часом висловлюються окремі нарікання на якість підготовки фахівців з банківської справи у КНЕУ. І хоч чимало з них мають суб'єктивний характер, є привід осмислити перспективи оновлення вищої освіти. Кажучи об'єктивно, в навчанні студентів наш університет пішов далеко уперед у порівнянні з іншими вузами країни і, в першу чергу, порівняно з приватними вузами, однак за багатьма критеріями ми відстаємо від кращих американських і західноєвропейських зразків. І саме перехід до європейських стандартів вищої освіти, окреслених Болонською декларацією, має на меті не лише формальну уніфікацію методики навчання та оцінювання студентів, скільки якісні зміни у самій концепції університетської освіти. Таким чином, запровадження принципів Болонської декларації, на наш погляд, є справжньою революцією у вищій освіті, кінцеві обриси якої нам важко уявити зараз. Чому саме революція?

По-перше, замість усталеного порядку, коли студент вибирає до 40 % дисциплін, пропонується обернена пропорція, де до 70 % предметів вибиратимуть самі студенти. Відповідальність за вибір переноситься з міністерства, університета, деканату на студента: зробив невірний вибір — не трагедія, маєш можливість виправити помилку у наступному семестрі. Водночас, такий порядок мотивує викладача робити свій предмет актуальним і корисним для студента.

По-друге, на зміну традиційній системі предметів має прийти модульна система. Модуль являє собою сукупність освітніх завдань, виконання яких вимагає вивчення кількох предметів. На-